

Themasessie FRIA

Hoe een FRIA digitale keuzes veilig, eerlijk en toekomstbestendig maakt

Themasessie 4.10

Vrijdag 6 maart 2026 – 13.30 tot 14.30

Jack Le Doux & Niels Dutij

Vrijdag 6 maart 2026

v0.1

Voorstellen

Jack Le Doux

Adviseur MBO Digitaal Programma Cyberveiligheid
Certified AI Compliance Officer (CAICO)

Consulent IBP VISTA college

Niels Dutij

Adviseur MBO Digitaal Programma Cyberveiligheid
Certified AI Compliance Officer (CAICO)

Functionaris voor gegevensbescherming bij meerdere mbo's

0

Hoe een FRIA digitale keuzes veilig, eerlijk en toekomstbestendig maakt

Hoe richt je de digitale leeromgeving zo in dat deze wendbaar, veilig én in lijn met publieke waarden blijft?

In deze sessie ontdekken deelnemers

- hoe een Fundamental Rights Impact Assessment (FRIA) helpt
- om slim en verantwoord keuzes te maken bij de inzet van kunstmatige intelligentie (AI) in het mbo.
- We laten zien hoe een FRIA in de praktijk werkt,
- welke stappen je als instelling kunt zetten en
- hoe het instrument helpt om risico's vroegtijdig te herkennen, tijd te besparen en betere beslissingen te nemen.

In deze themasessie is ook veel ruimte voor vragen, discussie en het uitwisselen van praktijkervaringen.

Agenda

-
1. Introductie - Waarom een FRIA past bij 'slim inrichten' 5'
 2. De FRIA uitgelegd 10'
 3. Praktijkvoorbeeld uit het mbo, de casus 10'
 4. Interactieve mini-oefening 20'
 5. Discussie en Q&A 10'
 6. Slotopmerkingen en afsluiting 5'

0 Om mee te nemen: FRIA als versneller

De FRIA gaat niet over remmen, maar over **slim versnellen**, door vroegtijdig de juiste vragen te stellen, **minder tijd te verliezen** in herhaalrondes en zo te bouwen aan 'n **digitaal fundament** dat wendbaar, veilig en duurzaam is.

1 **Waarom 'n FRIA past bij 'slim inrichten'?**

Complexiteit van digitale transformatie

MBO-instellingen staan voor complexe keuzes rond AI, privacy en maatschappelijke verantwoordelijkheid.

FRIA als risicomanagementinstrument

FRIA helpt niet alleen technische, maar ook maatschappelijke gevolgen van technologie vroegtijdig te beoordelen.

Ondersteuning bij AI-innovaties

FRIA helpt mbo's inspelen op AI-toepassingen zoals adaptieve leersystemen en voorspellende analyses.

Snellere en consistente besluitvorming

Door vroegtijdige risico-identificatie zorgt FRIA voor efficiëntere en eenduidige besluitvorming binnen instellingen.

1 **Waarom 'n FRIA past bij 'slim inrichten'?**

De veranderende digitale omgeving van 't mbo

Innovaties

AI-gestuurde leeromgevingen, data-analyse en automatisering veranderen het middelbaar beroepsonderwijs snel.

Complexe beslissingen en waarden

Instellingen moeten balans vinden tussen innovatie, veiligheid, privacy en publieke waarden zoals gelijke kansen.

Risico's van AI-toepassingen

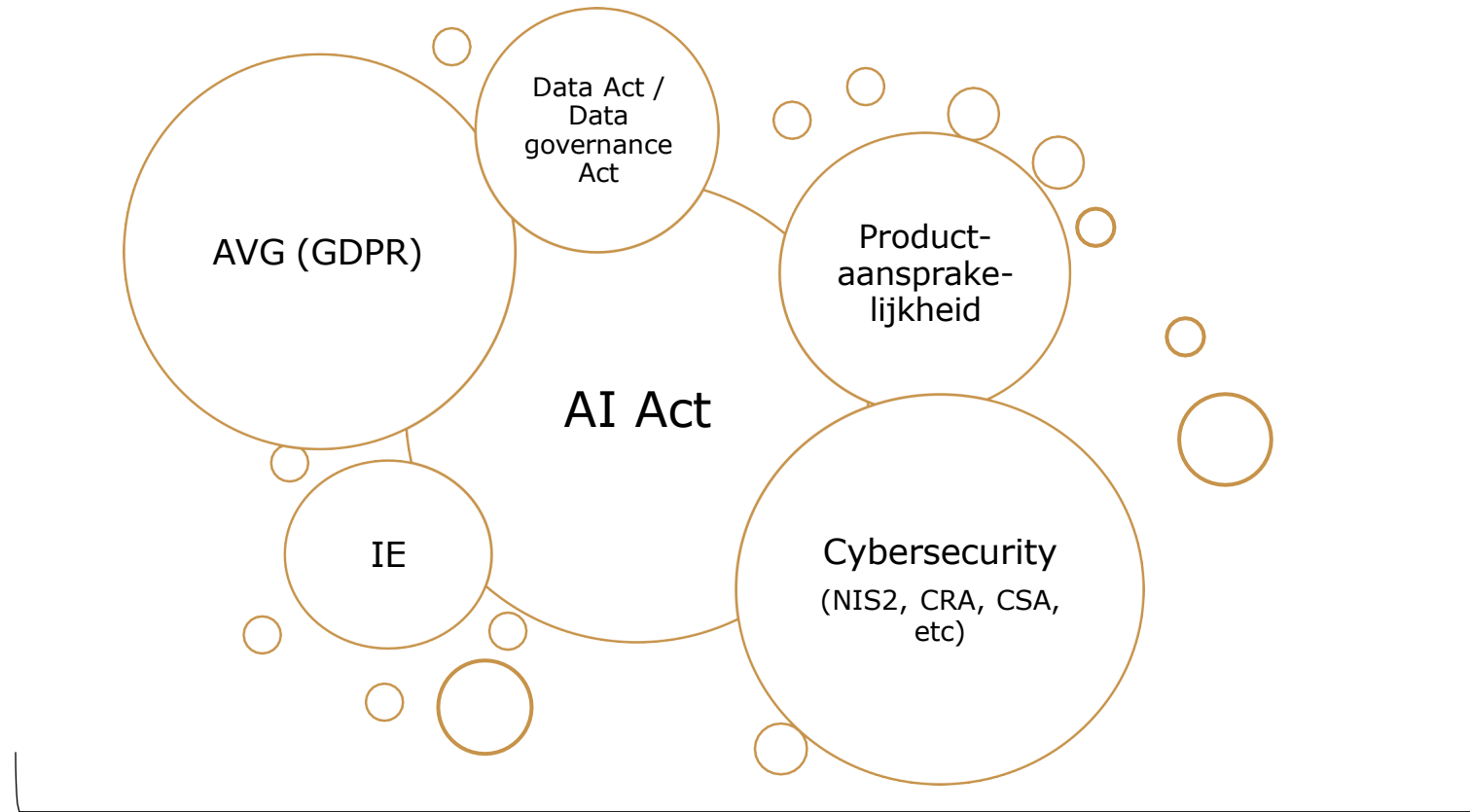
AI ondersteunt beslissingen maar vergroot ook risico's zoals bias en afhankelijkheid in studiebegeleiding.

FRIA als hulpmiddel

FRIA biedt structuur en analysekaders om risico's en impact van digitale technologie systematisch te beoordelen.

De FRIA uitgelegd

Juridisch kader voor AI

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
Europees Verdrag rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM)

De FRIA uitgelegd

Wat 'moet' en mbo-instelling regelen?

1

IN KAART BRENGEN
WELKE APPLICATIES
GEBRUIK MAKEN VAN
AI EN RISICO-
INSCHATTING DOEN;

2

WIE BEWAAKT DE
ETHISCHE KANTEN?

3

AI GELETTERDHEID;

4

AI-BELEID
GOVERNANCE
WIE GAAT HIEROVER?

Hoog risico in het onderwijs en als werkgever

- Toegang, toelating en toewijzing tot onderwijs
- Evalueren van leerresultaten en sturen van het leerproces
- Beoordelen van het passend onderwijsniveau
- Monitoren en detecteren van ongeoorloofd gedrag tijdens toetsen
- Systemen voor het werven of selecteren van kandidaten
- Systemen voor het maken van besluiten die gevolgen hebben voor het arbeidscontract en de arbeidsvoorwaarden, voor het verdelen van taken en voor het monitoren en evalueren van werknemers.

De FRIA uitgelegd

Fundamental Rights Impact Assessment

Fundamental Rights and Algorithms Impact Assessment (FRAIA)

AI Impact Assessment (AIIA)

Data Protection Impact Assessment (DPIA)

Wettelijk kader – artikel 27 AIA

De AIA geeft 'n hint wanneer een FRIA te doen

Artikel 27

Beoordeling van de gevolgen voor de grondrechten van AI-systemen met een hoog risico

1. Voordat een AI-systeem met een hoog risico als bedoeld in artikel 6, lid 2, in gebruik wordt gesteld, met uitzondering van AI-systemen met een hoog risico die bedoeld zijn om te worden gebruikt op het in punt 2 van bijlage III vermelde gebied, voeren gebruiksverantwoordelijken die publiekrechtelijke organen zijn of particuliere entiteiten zijn die openbare diensten verlenen, en gebruiksverantwoordelijken van AI-systemen met een hoog risico als bedoeld in bijlage III, punt 5, b) en c), een beoordeling uit van de gevolgen voor de grondrechten die het gebruik van een dergelijk systeem kan opleveren. Daartoe voeren gebruiksverantwoordelijken een beoordeling uit die bestaat uit:

AI-systemen met een hoog risico

2

Daartoe voeren gebruiksverantwoordelijken een beoordeling uit die bestaat uit*:

- a) een beschrijving van de processen van de gebruiksverantwoordelijke waarbij het AI-systeem met een hoog risico zal worden gebruikt in overeenstemming met het beoogde doel ervan;
- b) een beschrijving van de periode waarbinnen en de frequentie waarmee elk AI-systeem met een hoog risico zal worden gebruikt;
- c) categorieën van natuurlijke personen en groepen die naar verwachting gevolgen zullen ondervinden van het gebruik van het systeem in een specifieke context;
- d) de specifieke risico's op schade die waarschijnlijk gevolgen zullen hebben voor de op grond van punt c) van dit lid geïdentificeerde categorieën natuurlijke personen of groepen personen, rekening houdend met de door de aanbieder op grond van artikel 13 verstrekte informatie;
- e) een beschrijving van de uitvoering van maatregelen voor menselijk toezicht, overeenkomstig de gebruiksaanwijzing;
- f) de maatregelen die moeten worden genomen wanneer die risico's zich voordoen, met inbegrip van de regelingen voor interne governance en klachtenregelingen.

* Artikel 1 lid a-f AIA

Belangrijkste punten FRIA (1)

Doel en context van het AI-project

- Waarvoor wordt de AI ingezet?
- Hoe functioneert het systeem technisch (leren, redeneren, plannen, suggesties)?

Data, privacy & kwaliteit

- Welke data wordt gebruikt (herkomst, representativiteit)?
- Kwaliteit van de data (bias, volledigheid, accuratesse).
- Privacyaspecten: verwerking persoonsgegevens, geautomatiseerde besluitvorming, naleving AVG.

Belangrijkste punten FRIA (2)

Risico's en mogelijke negatieve effecten

- Discriminatie (bijvoorbeeld genderbias in sollicitantenselectie).
- Onbedoelde en onvoorziene gevolgen voor individuen of doelgroepen.
- Gebruik in processen met belangrijke gevolgen (bijvoorbeeld werving, veiligheid).

Monitoring, bijsturing en aanpassingsvermogen

- Hoe wordt het systeem gemonitord?
- Welke mechanismen bestaan om fouten of bias bij te sturen?
- Plan voor continue evaluatie en verbetering.

Verantwoording en transparantie

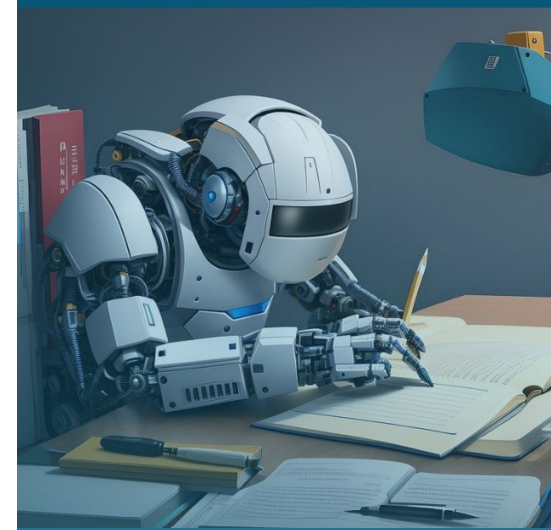
- Hoe wordt intern verantwoording afgelegd?
- Hoe opent het systeem zich naar de samenleving toe?
- Vastlegging van het denkproces, beslissingen en afwegingen voor reproduceerbaarheid en verantwoording

3 **Casus: geautomatiseerde examinering**

Een examenplatform biedt een geweldige mogelijkheid voor het afnemen van mondelinge examens. Studenten spreken de opdracht in, waarbij het AI-platform tot een score komt.

Dit proces is volledig geautomatiseerd. Docenten en examinatoren krijgen enkel de uitslag, maar hebben geen toegang tot het gemaakte examenwerk.

Er is wel door de medewerkers van het examenplatform de mogelijkheid voor een review van gemaakt werk als examen. Dit is echter reactief.

Hoog risico-
Praktijkvoorbeeld
uit het mbo.

Interactieve mini-oefening

Welke risico's en maatregelen zien we?

1. Recht op gelijke behandeling
2. Rechtmatige verwerking van gegevens
3. Recht op een eerlijk proces
4. Transparantie
5. Aansprakelijkheid en verantwoordelijkheid
6. Juist gebruik

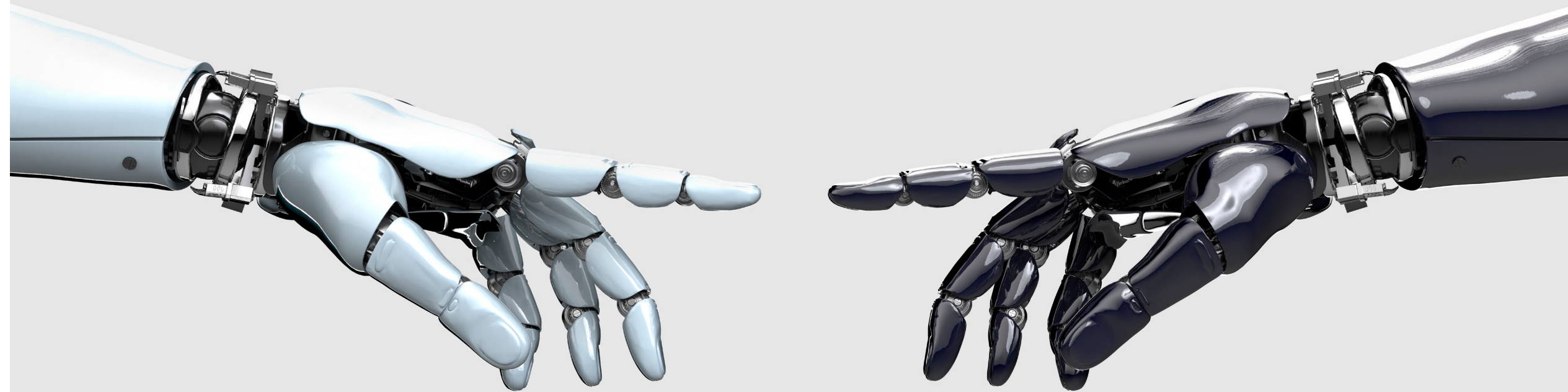

Fundamental Rights Impact Assessment (FRIA)

Template

Versie:	1.0
Door:	ICTRecht
Datum:	02-09-2024

Discussie en Q&A

6 Slotopmerkingen en afsluiting

- Datum, tijd en plaats ntb – **PRIVASESSIE FRIA**

De laatste dia van de FRIA